

ارزیابی نگرش مردم از وضعیت مسکن روستایی

(روستای آب الوان، دهستان سرآسیاب یوسفی)

سعید امانپور^۱، شکیده مددی آب الوان^۲

^۱دانشیار، جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه شهید چمران اهواز

^۲دانشجوی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی دانشکده ادبیات، دانشگاه شهید چمران اهواز

نویسنده مسئول:

سعید امانپور

چکیده

اهمیت مسکن در روستاها ناشی از پاسخگویی آن به نیازهای اصلی زیستی و اقتصادی جامعه روستایی است. مفهوم مسکن علاوه بر مکان فیزیکی، کل محیط مسکونی را نیز در بر می گیرد که شامل کلیه خدمات و تسهیلات ضروری مورد نیاز برای بهزیستن خانواده و طرح های اشتغال، آموزش و بهداشت افراد است. در همین راستا هدف اصلی این تحقیق در پی بررسی مسکن روستای آب الوان و ارزیابی معیارهای مسکن مناسب از دید جامعه نمونه می باشد. روش تحقیق در این مقاله از نوع پیمایشی مبتنی بر پرسشنامه که اطلاعات جمع آوری شده در قالب پرسشنامه با استفاده از نرم افزار آماری SPSS مورد بررسی قرار گرفته است. یافته های تحقیق حاکی از آن است که ساکنان از وضعیت مسکن در ابعاد اقتصادی، کالبدی، بهداشتی، رفاهی و تاسیسات رضایت ندارند و همچنین مسکن در شرایط نامطلوبی قرار دارد.

واژگان کلیدی: مسکن روستایی، مسکن مطلوب، دهستان سرآسیاب یوسفی، روستای آب الوان

مقدمه

مسکن مکانی است معین که خانوار برای سکونت اختیار می کند. همچنین مسکن به عنوان مرکز فیزیکی، و به عنوان سرپناه یکی از نیازهای اولیه و اساسی خانواده به حساب می آید. در این سرپناه برخی از نیازهای اولیه خانوار یا فرد مانند خواب و استراحت، خوراک و حفاظت در برابر شرایط جوی و... تامین میشود. مفهوم مسکن علاوه بر مکان فیزیکی، کل محیط مسکونی خود را نیز در برمیگیرد. این محیط شامل کلیه خدمات و تسهیلات حرفه ای مورد نیاز برای زندگی بهتر خانوار نیز میباشد به عبارت دیگر تعریف مفهوم مسکن یک واحد مسکونی نیست، بلکه کل محیط مسکونی را شامل میشود. مسکن از دیرباز یکی از مهم ترین نیازهای زندگی بشر بوده است. داشتن سرپناه ایمن و مطمئن از آرزوهای دیرینه ی هر انسانی بوده که در این راه با توسل به انواع روش های تکنولوژی سعی در ارتقای کمیت و کیفیت مسکن نموده است. اهمیت مسکن باعث شده که در زمان های مختلف در جهت بهبود مسکن برنامه ریزی هایی صورت گیرد و چه بسا انتخاب برنامه صحیح در زمینه مسکن به روند توسعه کشورها کمک کرده باشد. (قادرمرزی و همکاران ۱۳۹۱). از ابتدایی ترین، اصیلترین و درعین حال پیچیده ترین صورت مساکن انسانهای یکجانشین، مسکن روستایی است؛ زیرا نه تنها نقش استراحتگاهی، بلکه نقش های تولیدی، معیشتی، انباری و کارگاهی را در روستاها بر عهده دارند، به عبارت دیگر مسکن در روستا، نه فقط محل زندگی، بلکه از لحاظ تولید و اشتغال برای خانواده های روستایی حائز اهمیت است و خصلت های تولیدی و معیشتی مسکن، قسمتی از ساختار مسکن روستایی است که به آن وجه اقتصادی میدهد. (مرادی و همکاران، ۱۳۹۳). امروزه مسائل مربوط به حوزه مسکن به یک امر جهانی تبدیل شده و جوامع کشورهای مختلف با مشکلات زیادی در این حوزه روبه رو هستند. عدم توزیع خدمات گسترده سرزمین و عدم تعادل های منطقه ای منجر به عدم برخورداری متوازن مناطق از شاخص های توسعه شده است. (Johnson, ۱۱۸:۱۹۷۰). در روستاها به علت بی توجهی به شاخص های کمی و کیفی مسکن و همچنین در دسترس بودن زمین برای ساخت مسکن، مشکلات موجود در این بخش کمتر مورد توجه قرار گرفته است. بررسی های انجام شده در روستاهای جهان نشان دهنده تنوع ساخت و به کارگیری راه حل های مختلف به منظور پاسخگویی و فائق آمدن بر مسائل و مشکلاتی است که یک مسکن به طور طبیعی با آن ها روبه روست. بر اساس نتایج مطالعاتی که توسط بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در خصوص وضعیت مسکن روستایی در ایران ارائه شده است؛ از ۳۳.۶ درصد مساکن روستایی مساکن کم دوام، ۳۷.۲ درصد مساکن نیمه بادوام و ۲۹.۱ درصد مساکن بادوام محسوب می گردند. (رضوانی و همکاران، ۱۳۹۱). روستاها با توجه به ماهیت خویش و متناسب با ساختارهای اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و به ویژه محیط جغرافیای که در آن واقع شده اند، دارای ساماندهی درونی و کالبدی خاص در زمینه نوع سکونت و شیوه های متفاوت در نوع معیشت و زندگی می باشند و همگام با ضرورت های تاریخی و نیاز ساکنان آن برای مدت های طولانی، رشد، حیات و در نهایت تحول یافته اند. امروزه تغییراتی در مسکن و محیط روستایی حادث شده است، این تغییرات ناشی از ساخت و سازهای جدید روستاییان یا از طریق بهسازی و نوسازی روستاهاست. با این شرایط به علت تغییر مصالح و گرانی آن ها نیاز به هزینه زیادی برای ساخت مسکن است بنابراین برای بهسازی و مقاوم سازی مسکن روستایی تسهیلاتی از طریق بنیاد مسکن انقلاب اسلامی برای روستاییان ارائه می گردد. مسکن به عنوان کوچکترین شکل تجسم کالبدی سکونتگاه ها و استخوانبندی آن، نقش اساسی در شکل گیری ساختار فضایی-کالبدی و هویت معماری روستایی دارد و در گذر زمان و همگام با دگرگونی های اجتماعی-اقتصادی و گسترش امکانت و دانش فنی جوامع اشکال متنوعی را نشان می دهد. (چراغی و همکاران، ۱۳۹۱). برنامه های دولت می توانند باز بین بردن برخی از علل مهاجرت و کاهش اختلاف روستا شهری حاصل از توسعه نابرابر، موجب رضایتمندی و تثبیت جمعیت روستایی گردند. در زمان حاضر یکی از مهم ترین برنامه های اجرایی در نواحی روستایی، که سبب توانمند شدن روستاها می گردد، دادن اعتبارات مالی لازم به روستاها برای سرمایه گذاری های مختلف توسعه ای است، زیرا یکی از مهم ترین مشکلات امروز نواحی روستایی کمبود سرمایه و اعتبارات لازم برای انواع سرمایه گذاری هاست. (مطیعی لنگرودی و همکاران، ۱۳۸۸). بنابراین مسکن روستایی به عنوان مهمترین عنصر سکونتگاه روستایی نقش بسیار مهمی در جامعه روستایی دارد و ساماندهی آن می تواند بستر مناسبی برای پیشرفت و توسعه روستا باشد.

تحقیق حاضر با هدف ارزیابی نگرش مردم از وضعیت مشکلات مسکن روستایی پرداخته است و سعی به بررسی میزان رضایت مندی آنان دارد. و در جهت پاسخگویی به سوال زیر تدوین شده است:

آیا مسکن روستای آب الوان و از وضعیت مناسبی برخوردار است؟

آیا ساکنین روستا از این امکانات رضایت دارند؟

پروژه حاضر در جهت تحقق اهداف زیر تدوین شده است:

هدف اصلی این تحقیق ارزیابی نگرش مردم از وضعیت مشکلات مسکن روستایی (روستای آب الوان) می باشد.

چارچوب نظری

مفهوم مسکن علاوه بر مکان فیزیکی، کل محیط مسکونی را نیز در بر می گیرد که شامل کلیه خدمات و تسهیلات ضروری مورد نیاز برای بهزیستن خانواده و طرح های اشتغال، آموزش و بهداشت افراد است. مسکن در مفهوم عام چیزی بیش از یک سرپناه صرفاً فیزیکی است و کلیه خدمات و تسهیلات عمومی لازم برای بهزیستن انسان را شامل می شود و باید حق تصرف نسبتاً طولانی و مطمئن برای استفاده کننده آن فراهم باشد. مسکن در روستاها متناسب با شرایط محیطی، اجتماعی و اقتصادی جامعه روستایی شکل می گیرد. اهمیت مسکن در روستاها ناشی از پاسخگویی آن به نیازهای اصلی زیستی و اقتصادی جامعه روستایی است. مسکن در جامعه روستایی علاوه بر پاسخگویی به سکونت، بخشی از فضای ضروری برای فعالیت اقتصادی در زمینه کشاورزی و دامداری را نیز شامل می شود. انبار محصولات کشاورزی و فضای نگهداری دام بخشی از واحدهای مسکونی در روستاهاست. نیاز انسان ها به مسکن مناسب که فضای کافی برای رفع نیازها مختلف زیست و فعالیت های ضروری وی را فراهم کند و آسایش و آرامش ساکنان را تأمین کند، در همه جوامع روستایی و شهری تا حدود زیادی یکسان است. تلاش انسان های امروزی نیز برای تأمین مسکن مناسب از همین نیاز نشأت می گیرد (فاطمی و همکاران، ۱۳۹۵).

یکی از دلایل تأثیرگذار بر میزان تمایل روستاییان به ساخت و ساز روستایی مسئله فقر می باشد. آخرین آمار از وضعیت فقر در ایران نشانگر آن است که جوامع روستایی به نسبت بیشتری از جوامع شهری با پدیده فقر روبرو هستند تا جایی که علیرغم اختصاص حدود ۶۰ درصد از وسعت کشور و حدود ۳۰ درصد از جمعیت آن به مناطق روستایی، روستاییان در زمینه اقتصادی نه فقط قدرت اقتصادی چندانی ندارند، بلکه در اقتصاد پولی نیز نقش تعیین کننده ای نداشته و بسیاری از روستاییان در شرایط اقتصادی نامطلوب و زیر خط فقر زندگی می کنند. بنابراین سرعت ساخت و ساز روستاییان پاسخگوی نیاز شدید به مسکن مقاوم روستایی نمی باشد. در ادبیات مربوط به توسعه، امکان دسترسی به نیازهای اساسی زیستی هدف اولیه توسعه تلقی شده و میزان فقر افراد را میزان محرومیت از این نیازها تعریف می کنند. یکی از کالاهای مهم در این خصوص مسکن است. محرومیت از مسکن مناسب یعنی فقیر بودن، بنابراین نمی توان از اقدام به توسعه سخن گفت بدون اینکه به طور جدی برای مسئله مسکن تدبیری نشده باشد. از نظر بسیاری از محققان نبود مسکن مناسب در نواحی روستایی بر بسیاری از مؤلفه های زندگی سالم در این نواحی مؤثر واقع می شود، در برخی موارد نامساعد بودن مسکن از عوامل اصلی بروز مهاجرت های روستایی به حساب می آید (غلامی و همکاران، ۱۳۹۴).

پیشینه تحقیق

۱- علی قاسمی اردهائی و ولی الله رستمعلی زاده در سال ۱۳۹۰ در مقاله ای تحت عنوان اثرات وام مسکن روستایی در تغییرات زندگی روستایی به این نتیجه رسیدند که وام مسکن روستایی دارای نقاط قوت وضعف بوده و تأثیرات کالبدی، اقتصادی و فرهنگی در شیوه زندگی و معیشت روستاییان داشته است. بنابراین تدوین یک برنامه جامع در بخش مسکن روستایی پیشنهاد می شود ویژگیهای خاص زندگی روستایی همچون شیوه معیشت، درآمد روستاییان، فرهنگ حاکم بر زندگی روستایی و غیره مورد توجه قرار گیرد.

۲- چراغی و همکاران در پژوهشی با عنوان نقش اعتبارات و بهسازی مسکن بر بهبود کیفیت زندگی در نواحی روستایی در سال ۱۳۹۱ به ای نتیجه رسیدند که اعتبارات دریافتی بیشترین تاثیر را در شاخص های بعد کالبدی و کمترین تاثیر را در بعد اقتصادی و شاخص های آن داشته است.

۳- عبدالرضا رحمانی فضلی و یونس کاویانی در سال ۱۳۸۸ در مقاله ای تحت عنوان اثربخشی اعتبارات خرد در بهسازی مسکن روستایی به این نتیجه رسیدند که در ارتباط با ناحیه مطالعاتی گویای اثربخشی اعتبارات واگذار شده در خصوص بهسازی مسکن روستایی ناحیه مطالعاتی می باشد.

۴- حسن افراخته و نبی هواسی در تحقیقی تحت عنوان تحلیلی بر نقش وام مسکن در توسعه روستایی در سال ۱۳۹۰ به این نتیجه رسیدند که سیاست وام مسکن روستایی با توفیق کامل همراه نبوده است زیرا در قالب برنامه ریزی سیستماتیک و جامع توسعه روستایی و هماهنگ با اهداف توانمند سازی ارائه نشده است. ازین رو اساسی ترین خط مشی برای دست یابی به توسعه روستایی توانمند سازی جامعه بر پایه استعدادهای انسانی و منطقه ای است.

۵- حسن مطیعی لنگرودی و زهرا بخشی در مقاله ای تحت عنوان نقش اعتبارات بهسازی مسکن در توانمندی و ماندگاری جمعیت روستایی در سال ۱۳۸۸ به این نتیجه رسیدند که پرداخت اعتبارات مسکن، ضمن توانمندی و رضایت مندی روستاییان در زمینه مسکن، در ماندگاری جمعیت در روستاها نیز موثر است.

۶- مجید یاسوری و فاطمه امامی در پژوهشی با عنوان نقش وام مسکن در مقاوم سازی مسکن روستایی در سال ۱۳۹۲ به این نتیجه رسیدند که در دهه گذشته وام مسکن نقش موثری در مقاوم سازی در نواحی روستایی استان داشته است اما توزیع وام مسکن متناسب با نیاز مقاوم سازی مسکن در نواحی روستایی نبوده و اعتبارات به صورت مناسب تخصیص داده نشده است.

۷. یگانه و همکاران در تحقیق خود با عنوان تحلیل شاخص های اقتصادی مؤثر در تحولات کارکرد مسکن روستایی به این نتیجه رسیدن که شاخص های اقتصادی متراژ مسکن، وسیله نقلیه، تعداد دام، مالکیت باغ، سابقه دریافت اعتبارات، نوع شغل و درآمد و درصد درآمد به دست آمده از بخش غیر کشاورزی در تحولات کارکرد مسکن روستایی دارای رابطه معنادار و مؤثر است. بنابراین روند کنونی تحولات کارکردی مسکن روستایی کاهش تولیدات مرتبط با مسکن در این نواحی را به همراه خواهد داشت.

۸. اکبرپور و همکاران در پژوهشی با عنوان واکاوی میزان نگرش مردم از معیارهای مسکن مناسب روستایی به این نتیجه دست یافتند که ساکنان از استحکام و مقاومت مسکن در برابر بلایا، رضایت ندارند. همچنین مقاومت بنا در برابر بلایا در اولویت اول و بهداشت محیط، مساحت و اندازه مسکن، نمای ظاهری، معماری جدید و استفاده از مصالح بومی در اولویت های قرار دارند.

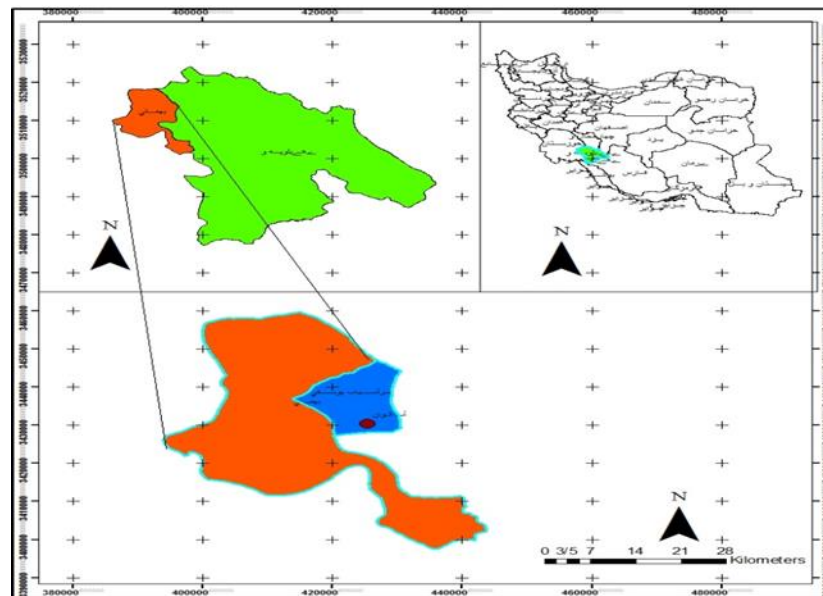
روش تحقیق

این پژوهش از نوع کاربردی می باشد. روش تحقیق این پژوهش توصیفی - تحلیلی می باشد. با توجه به هدف تحقیق، در مرحله اول جهت تدوین مبانی نظری تحقیق و مطالعات صورت گرفته از مطالعات کتابخانه ای - اسنادی استفاده شد، سپس در ادامه کار جهت دستیابی به اهداف تحقیق مطالعه میدانی در پیش گرفته شد. ابزار پژوهش نیز پرسشنامه می باشد که پس از نمونه گیری (انتخاب حجم نمونه از بین تعداد خانوار دو روستای آب الوان و مامازینب انجام گرفته است). از افراد روستایی مورد نظر در بین آن ها توزیع و توسط آنها تکمیل شد، در نهایت برای ارزیابی نگرش ساکنین روستاها از وضعیت مسکن روستایی از آزمون t تک نمونه ای استفاده کرده ایم برای تجزیه و تحلیل داده های پرسشنامه که مورد تایید کارشناسان گروه قرار گرفته، نیز از نرم افزار SPSS استفاده شده است.

محدوده مورد مطالعه

روستای آب الوان در ۴۰ کیلومتری شهر لیکک بهمنی در دهستان سرآسیاب یوسفی واقع در استان کهگیلویه و بویراحمد می باشد. جمعیت این روستا براساس سرشماری مرکز آمار ایران در سال ۱۳۹۵، ۲۵۳ (۵۹ خانوار) می باشد. این روستا از شمال با سرآسیاب یوسفی، شمال غرب روستای مامازینب، شرق با برم الوان و از غرب با آبسل همسایه است. براساس آخرین تقسیمات سیاسی کشور روستای آب الوان در محدوده سیاسی دهستان سرآسیاب یوسفی از بخش بهمنی گرمسیری شهرستان بهمنی واقع شده است.

روستای آب الوان در طول جغرافیایی ۵۰ درجه و ۱۲ دقیقه و عرض جغرافیایی ۳۱ درجه و ۱۰ دقیقه شمالی واقع شده است. این روستا در ارتفاع ۱۲۵۴ متری از سطح دریاهای آزاد قرار دارد. نزدیکترین شهر به این روستا لیکک است که در فاصله ۴۰ کیلومتری از این شهر واقع شده است. از نظر وضعیت کالبدی و خدمات سیاسی اداری و مذهبی (دارای آب لوله کشی - برق - شورای اسلامی - دهیاری - تعاونی روستا - امامزاده)، از نظر امکانات بازرگانی و خدمات دارای (فروشگاه تعاونی - دفتر مخابرات - دسترسی به وسیله نقلیه عمومی)، امکانات آموزشی - فرهنگی و ورزشی (دارای دبستان - راهنمایی - دبیرستان) و از نظر امکانات بهداشتی خدماتی (دارای خانه بهداشت - بهورز - غسالخانه) می باشد (مرکز بهداشت و درمان شهرستان بهمنی ۱۳۹۵).



شکل (۱). موقعیت جغرافیای محدوده مورد مطالعه

نتایج تحقیق

ویژگی های پاسخ دهندگان به پرسشنامه

سن:

سن	تعداد	درصد
۱۵-۲۵	۱۱	۱۱/۵۸
۲۵-۳۵	۴۱	۴۳/۱۶
۳۵-۴۵	۱۷	۱۷/۸۹
۴۵ به بالاتر	۲۶	۲۷/۳۷
جمع	۹۵	۱۰۰

جدول (۱). ماخذ: یافته های تحقیق ۱۳۹۷.

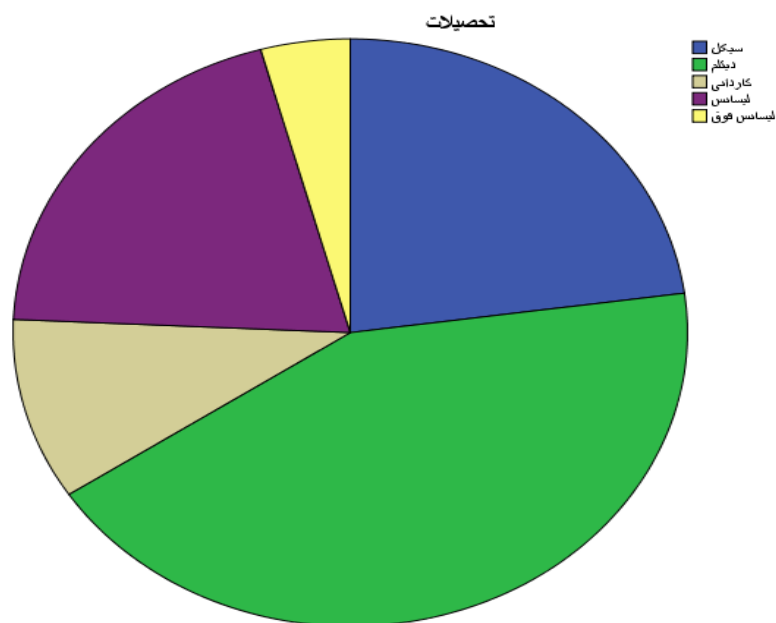
جدول (۱). نتایج جدول نشان می دهد که میانگین سنی افراد پاسخ دهنده در محدوده مورد مطالعه نشان از آن دارد که بیشترین رده سنی پاسخ دهنده مربوط به رده ی ۲۵ - ۳۰ می باشد.

تحصیلات:

تحصیلات	فراوانی	درصد	درصد فراوانی
سیکل	16	16.0	22.0
دیپلم	30	30.0	42.0
کاردانی	7	7.0	10.0
لیسانس	14	14.0	20.0
فوق لیسانس	3	3.0	4.0
جمع	70	70.0	100.0

جدول (۲). ماخذ: یافته های تحقیق ۱۳۹۷.

نتایج جدول (۲). نشان می دهد که بیشتر پاسخ دهندگان از لحاظ تحصیلات دارای دیپلم و پایین تر هستند و کمترین تعداد آنها دارای تحصیلات فوق دیپلم می باشند.



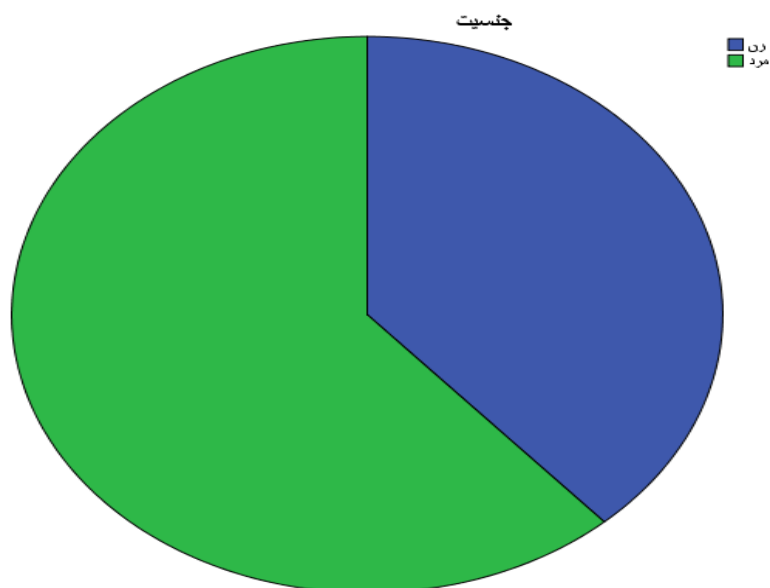
شکل (۲). میزان تحصیلات پاسخ دهندگان

جنسیت:

جنسیت	فراوانی	درصد	درصد فراوانی
زن	37	37.0	38.0
مرد	60	60.0	61.0
جمع	97	97.0	100.0

جدول (۳). مآخذ: یافته های تحقیق ۱۳۹۷

جدول ۳. از میان پاسخ دهندگان ۶۰٪ درصد مردان و ۳۷٪ درصد زنان تشکیل می دهند.



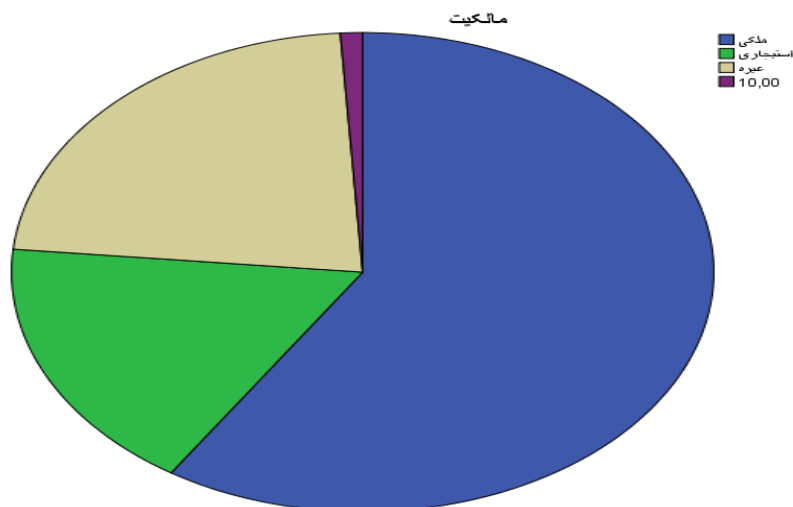
شکل (۳). نمودار جنسیت پاسخ دهندگان

مالکیت:

مالکیت		فراوانی	درصد	درصد فراوانی
	ملکی	37	37.0	58.0
	استیجاری	11	11.0	17.0
	غیره	14	14.0	22.0
	10.00	1	1.0	1.0
	جمع	63	63.0	100.0

جدول (۴) و ماخذ: یافته های تحقیق ۱۳۹۷

در بین پاسخ دهندگان ۳۷/۰ درصد آنان صاحب مسکن هستند که بیشترین درصد را دارا می باشند.



شکل (۴). نمودار وضعیت مالکیت مسکن روستای آب الوان

بررسی نگرش ساکنین روستای آب الوان از وضعیت مسکن روستا

آزمون t تک نمونه ای

جهت تعیین نگرش مردم از وضعیت مشکلات مسکن روستایی (روستای آب الوان) از آزمون t تک نمونه ای، استفاده شد. در این آزمون، عدد (۳) به عنوان مطلوبیت عددی مورد آزمون یا میانه نظری در نظر گرفته شده است، هرگاه حد بالا و پایین مثبت باشند، میانگین از مقدار مشاهده شده بزرگتر خواهد بود و هرگاه هر دو حد منفی باشند، میانگین محاسبه شده از میانه نظری یا مطلوبیت عددی مورد آزمون، کمتر بوده و نشان از عدم تاثیر گذاری و مطلوب نبودن شرایط دارد.

ابعاد	One-Sample Statistics				
اقتصادی	مولفه ها	N	میانگین	انحراف معیار	Std. Error Mean
	هزینه های پرداختی مسکن(آب ، برق و ...)	97	1.0000	1.00000	.00000
	تبدیل فضاهای مسکن روستایی از اقتصاد معیشتی به صرفا سکونتگاهی	97	2.0000	1.00000	.00000
	هزینه تعمیرات مسکن روستایی	97	2.0000	1.00000	.00000
	همخوانی هزینه مسکن با درآمد خانوار	97	2.0722	.00000	.09966
	کافی بودن وام مسکن برای تعمیرات	97	2.0000	1.03359	.00000
	انجام فعالیت های معیشتی	97	2.0000	1.00000	.00000
رفاهی	دسترسی مسکن به مراکز خرید	97	1.0000	.00000	.00000
	دسترسی مسکن به حمل و نقل عمومی	96	2.0000	1.00000	.00000
	دسترسی مسکن به مراکز آموزشی	97	2.0000	1.09012	.00000
	دسترسی مسکن به مراکز بهداشتی	97	2.0000	1.07973	.00000
بهداشتی	وضعیت حمام،چاه فاضلاب مسکن	97	2.0000	1.00000	.00000
	وضعیت بهداشت عمومی مسکن	97	2.0000	1.00000	.00000
کالبدی فیزیکی	وضعیت استحکام مسکن در برابر بلایای طبیعی	97	1.0000	.00000	.09609
	میزان استفاده از مصالح بادوام در ساخت مسکن	97	1.0000	1.07694	.00000
	همخوانی سطح زیربنا مسکن روستایی با ویژگی های مسکن روستا	97	2.0000	2.00000	.00000
	تغییرات ایجاد شده در معماری بر اثر ساخت ساز جدید	97	2.0000	1.03763	.00000
	تعداد اتاق ها به نسبت افراد خانواده	97	2.0000	1.09934	.00000
	رضایت از از طرح و نقشه مسکن روستا	97	2.0000	1.00000	.00000
	امکانات اتاق های اختصاص یافته به دام ها	97	2.0000	1.09807	.00000
تأسیسات	وضعیت آشپزخانه مسکن روستایی	97	2.0000	1.00000	.00000
	وضعیت سیستم گرمایشی	97	2.0000	1.00000	.00000
	مناسب بودن تعداد در و پنجره مسکن روستایی	97	2.0000	1.04413	.00000

ابعاد	One-Sample Test						
	مولفه ها	Test Value = 3					
		t	درجه ازادی	Sig. (2- tailed)	تفاوت از حد مطلوب	فاصله اطمینان ۹۵ درصد پایین تر	بالاتر
اقتصادی	هزینه های پرداختی مسکن (آب، برق و ...)	-9.047	96	.000	- 1.0309 3	-1.0000	.0000
	تبدیل فضاهای مسکن روستایی از اقتصاد معیشتی به صرفا سکونتگاهی	-5.000	96	.000	.00000	.0000	.0000
	هزینه تعمیرات مسکن روستایی	-7.000	96	.000	.00000	-1.0000	.0000
	همخوانی هزینه مسکن با درآمد خانوار	-9.000	96	.000	.00000	-1.0000	.0000
	کافی بودن وام مسکن برای تعمیرات	-7.073	96	.000	.00000	.0000	.0000
	انجام فعالیت های معیشتی	-7.000	96	.000	.00000	-1.0000	.0000
رفاهی	دسترسی مسکن به مراکز خرید	- 10.000	96	.000	- 1.0927 8	-1.0000	.0000
	دسترسی مسکن به حمل و نقل عمومی	-7.000	95	.000	.00000	-1.0994	.0000
	دسترسی مسکن به مراکز آموزشی	-5.000	96	.000	.00000	.0000	.0000
	دسترسی مسکن به مراکز بهداشتی	-6.000	96	.000	.00000	.0000	.0000
بهداشتی	وضعیت حمام، چاه فاضلاب مسکن	-5.017	96	.000	.00000	.0000	.0000
	وضعیت بهداشت عمومی مسکن	-3.000	96	.000	.00000	.0000	.0000
کالبدی فیزیکی	وضعیت استحکام مسکن در برابر بلایای طبیعی	- 11.000	96	.000	- 1.0000 0	-1.0000	.0000
	میزان استفاده از مصالح بادوام در ساخت مسکن	-9.000	96	.000	- 1.0824 7	-1.0000	.0000
	همخوانی سطح زیربنا	-2.000	96	.030	.00000	.0000	-.0497

	مسکن روستایی با ویژگی های مسکن روستا						
	تغییرات ایجاد شده در معماری بر اثر ساخت ساز جدید	-7.000	96	.000	.00000	-1.0442	.0000
	تعداد اتاق ها به نسبت افراد خانواده	-7.000	96	.000	.00000	-1.0463	.0000
	رضایت از از طرح و نقشه مسکن روستا	-6.000	96	.000	.00000	.0000	.0000
	امکانات اتاق های اختصاص یافته به دام ها	-7.000	96	.000	.00000	-1.0000	.0000
تاسیسات	وضعیت آشپزخانه مسکن روستایی	-6.000	96	.000	.00000	.0000	.0000
	وضعیت سیستم گرمایشی	-6.000	96	.000	.00000	.0000	.0000
	مناسب بودن تعداد در و پنجره مسکن روستایی	-7.000	96	.000	.00000	-1.0249	.0000

جدول (۶). یافته های تحقیق ۱۳۹۷

نتایج نشان می دهد که میانگین میزان رضایت ساکنین روستای آب الوان به طور معنی داری کمتر از مقدار متوسط (۰/۰۵) می باشد که نشان از تفاوت آماری بین میانگین میزان رضایت ساکنین روستا و مقدار متوسط (Test Value) ۳ دارد. در نتیجه ساکنین روستا نگرش مثبتی نسبت به وضعیت مسکن ندارند. وضعیت مسکن در روستای آب الوان تا حدی در شرایط مطلوب قرار ندارد.

نتیجه گیری

اهمیت مسکن در روستاها ناشی از پاسخگویی آن به نیازهای اصلی زیستی و اقتصادی جامعه روستایی است. مسکن در جامعه روستایی علاوه بر آنکه یک مأوا ی مطمئن برای سکونت است، بخشی از فضای ضروری برای فعالیت اقتصادی در زمینه کشاورزی و دامداری نیز محسوب میشود. مسکن روستایی تنها برای تأمین نیازهای زیستی و پناهگاهی نیست بلکه متناسب با نوع فرهنگ، تمدن و ساختارها، تحولاتی را پذیرفته است. یعنی مسکن روستایی در مراحل مختلف تاریخی متناسب با نوع ساختارهای اقتصادی، اجتماعی و محیطی شکل‌های گوناگون داشته است. در تحقیق حاضر به تحلیل شاخص‌های مؤثر در تعیین وضعیت مسکن پرداختیم. یافته‌های تحقیق نشان میدهد مسکن روستای آب‌آلوان در ابعاد اقتصادی، رفاهی، کالبدی، بهداشتی و تاسیسات در کمترین حد امکانات و کیفیت قرار دارند و ساکنین روستا رضایت چندانی از مسکن خود ندارند. طبق مصاحبه‌های صورت گرفته عده‌ای ساکنین دلیل آن را پایین بودن درآمد و بیکاری خود می‌دانند. براین اساس با توجه به نتایج به دست آمده از تحلیل شاخص‌های اقتصادی، رفاهی، کالبدی، بهداشتی و تاسیسات پیشنهادهای زیر ارائه میگردد:

۱. توجه به مقوله‌های معیشتی، تولیدی، صنایع دستی و ... در قالب ساخت مسکن روستایی ۲. تفکیک سیاست‌های اجرایی مسکن شهری از روستایی و ارائه الگوی مسکن روستایی.

۳. ساخت مسکن جدید با توجه به ویژگی‌های محیطی و جغرافیایی هر منطقه.

۴. استفاده از تجارب بومی هر منطقه در ساخت مسکن روستایی.

۵. توجه بیشتر مسئولین به مسکن روستایی و بالابردن کیفیت آن در جهت کسب رضایت ساکنین

منابع

- اردهانی، علی، رستمعلی زاده، ولی الله (۱۳۹۰). اثرات وام مسکن روستایی در تغییرات زندگی روستایی، مجله مسکن و محیط روستا، شماره ۱۳۹، ص ۱۵.
- افراخته، حسن، هواسی، نبی (۱۳۹۰). تحلیلی بر نقش وام مسکن در توسعه روستایی، فصلنامه علمی- پژوهشی انجمن جغرافیای ایران، شماره ۳۱.
- اکبرپور، محمد، جعفری، فیروز، کریمی، یاشار (۱۳۹۴). واکاوی میزان نگرش مردم از معیارهای مسکن مناسب روستایی (مطالعه موردی: بخش مرکزی شهرستان هشتروند)، پژوهشی جغرافیا و برنامه ریزی، شماره ۵۸.
- رحمانی فضلی، عبدالرضا، کاویانی، یونس (۱۳۸۸). اثربخشی اعتبارات خرد در بهسازی روستایی مورد مطالعاتی: سکونتگاههای روستایی شهرستان سقز، فصلنامه علمی- پژوهشی انجمن جغرافیای ایران، سال هفتم، شماره ۲۳.
- رضوانی، محمدرضا، رستگار، ابراهیم، بیات، ناصر، دارستان، خالد (۱۳۹۱). شناخت و تحلیل عوامل مؤثر بر تقاضای دریافت تسهیلات اعتباری مسکن روستایی با تاکید بر عوامل مکانی- فضایی، ص ۱۳، مجله مسکن و محیط روستا، شماره ۱۴۷.
- قاطعی کلاشمی، زهرا، کبیری، فاتح (۱۳۹۵). ارزیابی و آسیب شناسی سیاست تأمین مسکن روستایی کشور در برنامه های توسعه پس از انقلاب اسلامی ایران، ص ۵، مجله مسکن و محیط روستا، شماره ۱۵۵.
- قادرمرزی، حامد، جمینی، داود، جمشیدی، علیرضا، چراغی، رامین (۱۳۹۱). تحلیل نابرابری فضایی شاخص های مسکن در مناطق روستایی.
- غلامی، علیرضا، صیدانی، سیداسکندر، تقدیسی، احمد (۱۳۹۴). تحلیلی بر نابرابری مسکن روستایی در استان لرستان، مجله مسکن و محیط روستا، شماره ۱۶۵.
- عینالی، جمشید، مهدی، چراغی، احمد، رومیانی (۱۳۹۱). ارزیابی نقش اعتبارات مسکن در کاهش آسیب پذیری کالبدی سکونتگاههای روستایی، ص ۳، ۲.
- محمدی یگانه، بهروز، چراغی، مهدی، جمشیدی، محمدکاظم، امامی، مانده (۱۳۹۵). تحلیل شاخص های اقتصادی مؤثر در تحولات کارکرد مسکن روستایی مطالعه موردی: دهستان غنی بیگلو، شهرستان زنجان، مجله مسکن و محیط روستا شماره ۱۶۰.
- مطیعی لنگرودی، حسن، بخشی، زهرا (۱۳۸۸). نقش اعتبارات بهسازی مسکن در توانمندی و ماندگاری جمعیت روستایی، پژوهش های جغرافیای انسانی، شماره ۷۲.
- مرادی، نصرت، قنبری، یوسف، ویسی، الهام، بهاری، عیسی، یوسف زاده، ادریس (۱۳۹۴). تحلیلی بر وضعیت نابرابری مسکن در مناطق روستایی، مجله پژوهش های برنامه ریزی روستایی، شماره ۲.
- یاسوری، مجید، امامی، فاطمه (۱۳۹۳). نقش وام مسکن در مقاوم سازی مساکن سکونتگاه های روستایی، مجله مطالعات برنامه ریزی سکونتگاه های انسانی، شماره ۲۹.

- مرکز بهداشت و درمان شهرستان بهمنی ۱۳۹۵.

-Johnson, E. A. (۱۹۷۰), Th Organization of Space In Developing Country, Harvard, university press.